

ЛЕОНИД ЛЕНЧ СКЪПИ ГОСТИ

Превод от руски: София Бранц, 1980

chitanka.info

Ако прекосите залата на кафе-ресторанта, вдясно, до кухнята ще видите една врата и малка здрачна стаичка — сервитьорите помежду си я наричат „хранилката“.

В тази стая, вмирисана на запържен лук и подгоряло олио, не влизат посетители, но тук винаги е подредено и масата за всеки случай е застлана с чиста покривка. Тя си има свое специално предназначение.

Днес в „хранилката“ са насядали до масата лично директорът на районната ресторантска мрежа Полушалкин Никанор Илич, наперен мъж, още млад, но вече понапълнял, косата на бледото му мазно чело вчесана като на Наполеон Бонапарт, и плановикът на същото учреждение Борис Семьонович Кулюк — възрастен, хилав, с очила, с бързи, нервни движения. Целта на посещението им в кафе-ресторант „Богатир“ е инспекционно-ревизорска — за проверка. Проверката се изрази в това, че началството прекара в залата към пет минути, изпуши една цигара, после хвърли един поглед в кухнята, където пред голямата нажежена печка сновяха потни готвачи, и оттам се упъти към „хранилката“. Тук всичко беше приготвено вече — с приказна, пленителна бързина на масата се появиха чинии с мезета и най-разнообразни бутилки и канички. Директорът на „Богатир“ Караев, много черен, със сиви, почти сини бузи, лично оглави подготовката и отпусна щедра гощавка.

На масата има всичко, каквото ти душа иска: панички с хайвер, масло, розовата съомга се топи в собствената си мазнинка, маслини като миниатюрни гюлленца, всевъзможни видове салати, чиния с точени пирожки и друга с желирано прасенце; бледата му анемична муцунка е озъбена с такава човешки жива обида, сякаш прасенцето сега ще стане и ще запита ядящите го: „Какво правите с мен, такива-онакива?“.

Инспекторите са седнали край масата, пият, замезват — правят равносметка на инспекцията. Караев като гостоприемнен домакин налива водка в чашите, сипва салати по чиниите.

— Никанор Илич, скъпи — моли той и плахо поглежда методично дъввещия Полушалкин, — кажете нещо! Ще имате ли някакви указания-предписания, директиви-корективи? Вие сте бащица наш, ние сме ваши дечица. Имайте го предвид!

Полушалкин лениво се усмихва, важно мълчи.

Трябва да каже нещо. Но какво?

Дошъл е в подведомствения си кафе-ресторант не да дава директиви-корективи, ами просто да пийне и да хапне. Стана му скучно в кабинета, омръзна му да рови из книжата, да подписва искания и калкулации, да се препира по телефона с базите — дощя му се да излезе малко на чист въздух, а и глад го подгони. Затова потегли в студа пешачката към „Богатир“ и за по-прилично взе и плановика.

— Кажете си думата, Никанор Илич! — не мирясва Караев.

Полушалкин набучва една пирожка с вилицата, отхапва я до половината, дъвчи, после с пълна уста казва някак неопределено:

— Ами баничките с риба май по-вкусни ще дойдат.

— Утре ще направим банички с риба, Никанор Илич. Елате утре!

— Да не си ми само ти на главата, братко. Планът върви ли?

— Планът му е наред! — намесва се в разговора Кулюк, докато си слага в чинията от прасенцето. — За миналия месец е изпълнил сто и три.

Директорът на „Богатир“ скромно свежда глава.

— Стараем се колкото можем!... Никанор Илич — стене той, изнемогнал от преданост, — ако има нещо... кажете! Ще умрем, но ще оправим всичко. Давайте вашите директиви-корективи!

— За морковите там... Искахте да кажете! — подсеща шефа си Борис Семьонович Кулюк.

— Да, да!... Виж какво, Караев, в кухнята ти братко, такова... личи разточителство. Хората не пазят продуктите. С Борис Семьонович забелязахме: по пода се ваят хубави моркови. А те стъпват отгоре им, мачкат ги. Как се нарича това — от гледна точка на държавническия подход?! Колко моркови имаше, Борис Семьонович?

— Към пет парчета! — съобщава плановикът след кратък размисъл.

— Виждаш ли, Караев! — продължава да развива мисълта си Полушалкин, строго взрян в съкрушения директор на „Богатир“.

— А колко тежат пет моркова?... Най-малко триста грама. Така ли е? Сега си помисли, какво е морковът?

— Гарнитура?! — плахо като ученик на изпит отвърща Караев.

— Не е гарнитура, ами е зе-лен-чук. А какво е зеленчукът?

— Е-е, същото... гарнитура!

— Какво си заповтарял като папагал: „гарнитура, та гарнитура“. Отговори ми от гледна точка на държавническия подход. Зеленчукът е

продукт на труда. Така ли е? Този морков селянинът го е отглеждал както майка рожбата си. После го предава на държавата. Така ли е? После държавни камиони го карат по пътищата в дъжд и кал. Така ли е? После, милият, се складира в базите и пак хора го наглеждат, срещу което получават съответна заплата. Така ли е? После са ти го докарали тук, в твоя кафе-ресторант, а ти как се отнасяш? Тъпчеш го с крака като това прасе, докато е било живо?! И как се вика на това от гледна точка на държавническия подход, а?!

Уплашен от подобно дълбокомислие, Караев пребледнява и от сив става нежносин като посърнала метличина. Той ломоти смутено:

— Повярвайте, Никанор Илич, днес за първи път се случва подобно нещо. И точно сега да вземете да дойдете. При нас такива неща не се допускат!...

— Я стига! — горещи се Полушалкин, обхванат от порива си. — Виждам, че това е система при вас. Днес ще стъпчете пет моркова, утре пет. За един месец колко ще станат?... Борис Семьонович, остави прасето, ами го сметни. Ако всяко наше заведение стъпче на ден по триста грама моркови — вие разбирате ли каква цифра ще стане за целия ни тръст?!

Кульок отмества чинията, вади от джоба си автоматична писалка и започва да прави изчисления върху книжната салфетка, а Полушалкин, зареял поглед в ниския таван на мръсни петна, умножава и събира „наум“.

— Уф! Чак ме удари главата! — казва той след минута. — Ама те, пустите дяволи, не само с морковите са така, ами сигурно и с цвеклото.

— И с лука! — приглася му Кульок.

— Правилно!... Я пресметни за цвекло и лук. Ориентировъчно!... Чакай, май става голяма аритметика. Дай първо да прием... Какво си се вкопчил в това прасе, не можеш се откъсна?! Вземи от съомгата, съомгата му е хубава. Яж и смятай!...

Те ядат и смятат, смятат и ядат.

Караев се измъква на пръсти от „хранилката“ и тича в кухнята при завеждащия производство Лукашов.

— Как е? — разтревожено пита пълничкият, розов като съомгата Лукашов.

— Зле! Хванаха се за морковите — видели на пода пет морковчета. Разточителство било. Сега пресмятат колко разточителстваме месечно от гледна точка на държавническия подход. Разбираш ли?

— Разбирам!... Значи смятат?

— Смятат!

— Ще трябва да им правим шишчета! — прави извод Лукашов с дълбока въздишка.

— Давай, печи ги!

— Опекох ги вече. Сякаш предчувствах!... Ама каква беше тази напасть: вчера пак инспектори от управлението — ядоха и пиха. Онзи ден прескочи един ревизор, и той яде. Ами ако пресметнем месечно те по колко... разточителстват, а, Ваня? От гледна точка на държавническия подход. Направо ужас!

— Стига де, намерил си време за философстване! Давай шишчетата.

— Ти ли ще им ги поднесеш?

— Аз, я. Давай!

... А Полушалкин и Кулюк смятат ли, смятат. Полушалкин малко го е хванало, но не груби нишката на разсъжденията си.

— Ами магданозът и керевизът? — продължава той все така разпалено. — Трева! Нищо работа! Но... също продукт на труда!... Я пресметни и за магданоза, Борис Семьонович!

Изпотеният от усърдие Кулюк взима нова салфетка и продължава да умножава и събира.

Влиза Караев с поднос, върху който е сложена чинията с шишчета — златистокафявите късове овче месо изпускат вълнуващо уханье.

— Остави ги на масата и се махни! — командва Полушалкин. — Не ни пречи. Стой! Донеси две бутилки минерална вода!

Най-сетне всичко е пресметнато, всичко е изядено и изпито. Време е да си тръгват. Че изпитото и изяденото следва да се плати, изобщо не хрумва на директора на ресторантската мрежа и на неговия плановик. Ако Караев сега им донесеше сметката, дори не биха се обидили, само биха се изненадали страшно.

Но Караев не носи сметка. Той деликатно се появява в „хладилника“ точно в момента, когато началството се кани да си ходи.

Полушалкин милостиво му подава ръка и му казва:

— Е, сбогом, Караев. Като получиш общата заповед за цялата мрежа, добре я проучете с твоите хора! Обърни й сериозно внимание.

А Борис Семьонович Кулюк го тупа по гърба и се шегува:

— Мислехме да ви споменем като отрицателен пример в заповедта, ама ви съжалихме. Защо да обиждаме добрия човек, си викаме. Хайде, довиждане!...

— Довиждане! Винаги сте добре дошли! — бърбори доволният Караев, докато изпраща високите гости до вратата. — Заповядайте на банички с риба, Никанор Илич! Моля ви!... Уф, размина се!...

Времето е поомекнало. Тротоарите са мокри, от сивото небе пръскат ситни капчици — сякаш горе на небето се е повредил душът и няма кой да го поправи.

— Сега накъде? — пита спътника си Полушалкин, едва сдържайки сито оригване.

— Нали искахте да наминете в „Маяк“? — напомня му плановикът. — Ако си спомняте, има оплакване, че се държат грубо. Да използваме случая да направим една проверка.

— Да не си луд?! На пълен стомах?... По-добре да отидем до кафе-сладкарницата, как беше?... „Хладинка“. Да видим как действа там Барабанов, да ревизираме. Пък и не пречи да се поразхладим след тези шишчета.

— Умно!

Плановикът хваща директора под ръка и те се запътват към подведомствената им кафе-сладкарница.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.